

Kan Sveriges kommuner bygga bort segregationen?

Segregation i Sverige är minst sagt ett aktuellt ämne i dagsläget men hur arbetar egentligen svenska kommuner med att motverka fenomenet inom stadsplanering och vilka effekter ger det upphov till?

Vad är segregation?

Segregation innebär att individer lever och verkar avskilt från varandra. Det finns olika typer av segregation, exempelvis socioekonomisk, demografisk och etnisk. Konsekvenserna av segregation behöver inte nödvändigtvis vara ogynnsamma men vanligtvis när man talar om begreppet syftar man framför allt på dess negativa effekter. Först när segregation resulterar i alltför ojämlika uppväxt- och levnadsvillkor för individer på grund av deras ursprung eller boende blir fenomenet ett problem. Vidare är segregation något som påverkar både den enskilde individen som samhället i stort. Segregation kan uppstå på många sätt. Strukturella orsaker är exempelvis inkomstojämlikhet, urban struktur, förändringar på bostadsmarknaden samt diskriminering av befolkningsgrupper. Exempel på individuella orsaker är livsstilsval och etnisk preferens.

Kommunernas roll i teorin

Åtgärder för att motverka segregation vidtas i olika utsträckning i svenska kommuner. Som nämnts ovan påverkar bland annat stadens urbana struktur var människor vistas och bosätter sig. Därav är den kommunala stadsplaneringen av stor betydelse för segregationen. I Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) 1 kap. 1 § konstateras att stadsplanering ska genomföras på ett sätt som ger upphov till jämlika och goda sociala levnadsförhållanden. Med andra ord måste kommunerna beakta segregationsfrågan i sin stadsplanering. Examensarbetet *Stadsplaneringens betydelse för segregation i svenska städer - en kartläggning av kommunernas arbete mot segregation* kartlägger, genom intervjuer med kommuner och kommunala bostadsbolag, vilka verktyg inom stadsplanering som några svenska kommuner använder sig av för att motverka segregation. Dessutom undersöks hur kommunerna arbetar med uppföljning och utvärdering av projekt där verktygen tillämpats. Slutligen studeras effekterna av några genomförda projekt.

Kommunernas arbete i praktiken

I intervjuer har framkommit att kommunerna i nuläget tillämpar en rad olika verktyg, av såväl fysisk som icke-fysisk karaktär, inom stadsplanering för att motverka segregation. Av de studerade projekten har dessa visat sig ge upphov till varierande resultat. Vad gäller kommunernas arbete kring uppföljning och utvärdering av verktygens effekter är detta arbete lågt prioriterat och genomförs av olika anledningar inte i önskad utsträckning. Några anledningar är begränsade resurser i form av tid och pengar, svårigheter att fastställa samband mellan åtgärd och effekt samt det faktum att stadsplanering är ett långsamt verktyg. Det är av stor vikt att kartlägga hur arbetet ser ut i dagsläget samt vilka effekter det ger upphov till då det ger kommunerna en insikt i varandras arbete och därmed främjar kunskapsutbyte. Slutsasten om genomgående bristfällig uppföljning i kombination med att vissa vanligt förekommande verktyg ofta inte ger upphov till önskvärda effekter visar på att ett entydigt system för uppföljning hade kunnat medföra ett effektivare utnyttjande av resurser.